

Letting the days go by, water flowing underground

Iosif Király

Curatoare Cristina Stoenescu

13.06 – 11.07.2020

Anca Poterasu Gallery, București

Incertitudinea indusă de starea de urgență a transformat vernisajul programat inițial la finalul lunii martie în evenimentul de redeschidere a galeriei de la mijloc de iunie. Fotografiiile artistului Iosif Király au rămas cu noi în spațiul de pe Popa Soare în mijlocul unei tăceri abrupte și neliniștitoare, în timpul unei izolări definite de după-amiezi cu multă cafea, ceai și cele mai bune planuri.

Una dintre camerele galeriei este acum un fel de atelier, unde artistul înrămează lucrări, instalează expoziția, printre fire de metal și scheme de panotare. Camera unde lucrează este cea în care sunt expuse fotografiile din seria „Bătrânii simt în oase schimbarea vremii”. Este o atmosferă aparte aici, într-un spațiu afectiv pentru amintirile de familie.

Iosif Király studiază atent ideea timpului, ireversibilitatea sa și unda stranie și repetitivă a evenimentelor care ne conturează viața și percepția asupra ei. Există diferite dimensiuni ale timpului explorate în expoziție: timpul arhivei – cu care artistul a lucrat sub diverse forme pe parcursul carierei sale, un timp al observației și al reflecției asupra trecutului. Un timp care trece pasiv ca o toropeală de vară pe treptele vreunui muzeu. Un timp istoric plin de evenimente pe care le-am trăit împreună cu alții, sau pe care le vom vedea doar în albume vechi de familie, ori lucruri cu totul uitate ce rămân cu doar câțiva dintre noi.

Azi ne-am răzgândit și așezăm diferit lucrările în holul principal, insistăm pe o prezență mai puternică a fotografiilor pe pereți. O instalație mare la intrare care ar funcționa ca un nod central, ca o inimă care să pulseze mai departe în celelalte camere, spre fotografiile despre procesul artistic și spre seria imaginilor cu Dunărea.

Artistul reflectă asupra relației neobișnuite pe care fotografia o are cu timpul – nu cu unul anume, ci cu simultaneitatea ce coexistă între experiențe de viață variate, aduse laolaltă de percepții fluctuante de la un moment la altul. Istorie politică, istorii individuale. Timpul și timpul fiecăruia. În fotografiile pe care le reconstruiește, Iosif Király folosește sute de imagini ce surprind diferite ritmuri ale vieții, atmosfere diferite prin spațiu. Chiar la intrarea galeriei, marginile dure ale unui zid din beton de pe malurile Dunării apar atât de puternice în geometria lor încât parcă străpung suprafața fotografiei. Percepția asupra imaginii este dezechilibrată îndeajuns de mult pentru o analiză mai atentă asupra diferitelor spații concentrate într-unul singur.

Galeria începe să capete cu fiecare pas familiaritatea bizară a unor fragmente de fotografii pe care le-am mai văzut adineauri undeva – diferă unghiul, dar iată din nou umbra artistului în fundal, aceiași oameni aici, „la fel ca întotdeauna” [„same as it ever was”], așa cum știm din versurile melodiei ce inspiră titlul expoziției.

Artistul operează ca un ceasornicar asupra reglajelor de timp în fotografie, reluând imagini în buclă, într-un spațiu narativ delimitat unde sunt posibile un număr infinit de conexiuni. Ideea unor fragmente video cu final deschis, dar redate încontinuu se leagă de imaginile fotografice din încăperi, întrepătrunse într-o tensiune de déjà vu până în punctul dispersiei.

La un alt nivel, asemenea imaginilor din seriile *Reconstrucții_Dunăre* sau *Reconstrucții_trenuri*, expoziția este re-asamblată, permutată. Procesul de fotografiere analog este vizibil în imaginile marcate temporal din anii 1990 și 2000, altele sunt scanate și realizate digital, reintegrate în colaje. Temele principale ale arhivei, ale momentelor din albumele de familie, ale momentelor de răscruce se

derulează în paralel. Seria *Sinapse*, cea mai recentă din portofoliului lui Király traduce tresăririle semnalelor electrice din creier în conexiunile metalice dintre forme. Contururi de schiță, forme dreptunghiulare și triunghiuri de editare digitală ale imaginii apar ca vectori ce conduc privirea în traiectoria peste asamblaj. Într-un alt timp, poate firele metalice se deșiră, creând alte lecturi.

Pot să aud din curtea galeriei cuiele care intră în placa de aluminiu cu un ciocănit ușor – o editare mecanică a imaginii în era post-digitală. Privind firele ce se înfășoară în jurul fotografiilor, are loc un efect straniu, o forță care traversează realitatea în toate direcțiile.

O mână oprește și măsoară barja ce trece pe Dunăre în zare, alta se sprijină de balustrada unei bărci, detalii stranii pe care le uităm și pe care ni le amintim, pe care ni le amintim și pe care le uităm.

Iosif KIRÁLY (n. 1957) este artist vizual, arhitect și profesor la Universitatea Națională de Arte din București. Practica sa artistică investighează relația dintre percepție, timp, sincronicități și memorie prin fotografie, instalație, desen și video. A inițiat, coordonat și, împreună cu arhitecți, artiști vizuali și antropologi, a participat la proiecte de cercetare legate de schimbările survenite în România post-comunistă: D-platform, RO-Archive, Triaj sau Tinseltown. În anii '80 a activat în rețeaua de mail-art, o mișcare internațională underground inițiată de Fluxus. După 1989 a expus individual, în cadrul grupului subREAL* dar și în alte formule colaborative.

Lucrările sale se află în numeroase colecții publice și private precum: Muzeul Național de Artă Contemporană București, Arteast Collection, Moderna galerija, Ljubljana*; Stedelijk Museum, Amsterdam; Light Work, Syracuse, NY; Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart, Berlin; Neue Galerie Graz am Landesmuseum Joanneum; Q Contemporary, Budapeșt*, Museum of Contemporary Art, Ars Aevi, Sarajevo*; Colecția Benetton; Emprise Bank, Wichita, KS; Fondazione Cassa di Risparmio di Modena; Banca Centrală Europeană, Frankfurt; Hypo Bank, Frankfurt*.

A expus recent la Musée des Beaux-Arts de Tournai (2019) și la Academia Regală de Arte în Antwerp (2019) în cadrul festivalului Europalia, precum și la ICO Museum Madrid/Photo Espana (2019) și în expoziția de la Spațiul Niemeyer din Paris (2019). În 2018, Muzeul Național de Artă Contemporană București organizează o retrospectivă a lucrărilor sale în expoziția personală "Uși închise, plicuri deschise. Lucrări timpurii 1995-2000". Iosif Király a expus în spații importante din lume dintre care menționăm: Bozar Bruxelles (2019), Museum der Moderne Salzburg (2019), Stedelijk Museum, Amsterdam (2018), Centrul australian pentru fotografie, Sydney (2015), MART – Museo di Arte Moderna et Contemporanea di Trento e Rovereto (2014), Muzeul de fotografie din Braunschweig (2013), Camera Austria, Graz (2012*, 2010), Muzeul de artă modernă și contemporană din Rijeka (2013), Muzeul de fotografie din Tessaloniki (2013), Württembergische Kunstverein (WKV), Stuttgart (2010), Reina Sofia, Madrid *(2010), Fundação Calouste Gulbenkian, Lisbon (2005), Kunsthalle Viena (2004), VOX – Centre de l'image contemporaine, Montreal* (2001), Stichting De Appel, Amsterdam* (2000), Galérie Nationale du Jeu de Paume, Paris* (2000), Moderna Museet, Stockholm* (1999), Muzeul de Artă Contemporană din Chicago; Allen Memorial Art Museum, Oberlin; Institutul de artă contemporană din Philadelphia; Joslyn Art Museum, Omaha / USA (1995 – 1997).

Iosif Király a participat la evenimente și bienale importante precum: A 3a Bienală de la Praga (2007), Bienala de la Veneția (1999*, 1997, 1993*), Bienala din Berlin* (1998), Manifesta 1, Kunsthal Rotterdam* (1996), Bienala São Paulo (1994), Bienala Istanbul (1992), a 2a Trienală de Fotografie din Esslingen (1992).